

Palmzondag 2015

Zusters en Broeders,

*“Ik heb u een voorbeeld gegeven”,* zegt Jezus tot zijn leerlingen als hij hen de voeten heeft gewassen op de laatste avond van zijn leven op aarde (Johannes 13,15). De voetwassing is een onovertrefbaar gebaar waarin de Heer zijn hele leven en de kern van zijn missie samenvat. De voetwassing is een gebaar dat gemeenschap schept. *“Als je je niet door mij laat wassen, kun je mijn deelgenoot niet zijn.”* zegt de Heer in hetzelfde verband tot de protesterende Petrus (Johannes 13, 8). Mensen gemeenschap aanbieden: daar was het de Heer om te doen. Voortdurend was hij op zoek naar hen die veroordeeld werden tot een leven in de marge, maar evenzeer naar hen die wel in aanzien stonden maar het daarom niet minder aan verbondenheid ontbrak. Met Jezus zouden dus nieuwe tijden aanbreken: een tijd van genade, een tijd van gemeenschap tussen mensen onderling en tussen God en de mensen. Eindelijk zou Gods’ liefdesverbond werkelijkheid worden!

Tijdens de Goede Week ervaren we hoe de ontgoocheling van de leerlingen over de schijnbare mislukking van die missie de overhand neemt. We ervaren hun wanhoop op een wijze dat we er die van onszelf in herkennen. Moet vriendschap dan toch op een of andere wijze altijd op een kruis eindigen? Wordt dienstbaarheid steeds afgemaakt? Is ‘gemeenschap’ dan toch een naïef ideaal?

Soms lijkt er weinig reden tot hoop te zijn. Dat is ook wat Maria van Magdala uitstraalt als ze heel vroeg in de ochtend van die eerste dag van de week ronddoelt bij de plek waar Jezus begraven ligt (Johannes 20, 1-18). Dezelfde ontreddering vinden we terug bij de leerlingen op weg naar Emmaüs (Lucas 24, 13-35). *“We hadden zo gehoopt...”* (Lucas 24, 21) Ook zij dwalen rond in de buurt van Jeruzalem, de stad die alle glans verloren heeft voor hen. Zoals wij rondwalen in onze wereld die evenzeer het gevaar loopt zijn glans te verliezen.

*“Jezus zei tot haar ‘Maria’. Zij keerde zich om en zei tot hem ‘Rabboeni’.”* (Johannes 20, 16)

Midden in de wanhoop ervaart Maria van Magdala dat zij bij haar naam geroepen wordt! Ze wordt aangesproken, schijnbaar door de tuinman, maar in feite door een stem die opklinkt uit haar diepste verlangen. Zij reageert op het horen van haar naam met een belijdenis, een liefdesverklaring: *“Rabboeni, meester!”*. Wat hier gebeurt, is ook wat al in het scheppingsverhaal wordt beschreven. God die spreekt tegen de chaos in en al sprekende de chaos herschept tot een wereld van verbondenheid. Zoals God ook gesproken heeft middenin de chaos waarin Jezus dreigde te verzinken. Daarom werd Jezus’ vriendschap niet verzwolgen door een alles vernietigende vloed van geweld en dood.

Daarom is die gemeenschap die Jezus stichten wilde alles behalve een naïef ideaal. Het is immers niet zo dat de mensenwereld noodzakelijkerwijs bepaald wordt door de agressieve logica van ‘eten of gegeten worden’. Natuurlijk is dat niet zo. In de Paasnacht wordt met het scheppingsverhaal in de mond ook onze wereld opnieuw ‘tot de orde gelezen’ en op paasochtend horen ook wij onze naam klinken vanuit ons diepste verlangen.

Verrijzen is namelijk wakker worden voor de liefde. Verrijzenis is zelf een liefdesgebeuren. Het verhaal van de Verloren Zoon gaat aan het einde zo: *“Er moet feest zijn omdat die broer van jou dood was en levend is geworden, verloren was en is teruggevonden?”* (Lucas 15, 31). Dat is het wat er aan Maria van Magdala gebeurt én aan ons: middenin de chaos worden we door de Heer gevonden en daarmee vinden we zelf ook de weg naar een leven uit vriendschap terug.

Zo bedoelt ook Paulus het als hij aan de christenen van Kolosse schrijft dat *“wij met Christus gestorven zijn en ons leven met hem verborgen is in God en dat wij met Hem zullen verrijzen”* (Kolossenzen 3, 3-4). Het verlangen om in verbondenheid te leven en gemeenschap te stichten verbindt ons blijvend met Christus en ook al moeten wij het afleggen tegen de agressie van de chaos van geweld en dood, dat verlangen blijft overeind in de verborgenheid van ons hart, in de verborgenheid van God. Zoals Jezus Christus in God verborgen is. Maar die verborgenheid bergt een nieuw begin in zich: met Gods genade zijn wij het begin van de nieuwe schepping, een alternatieve en nieuwe wereld waarin dienstbaarheid, verbondenheid en gemeenschap toonaangevend zullen zijn.

Zalig Pasen!

+ Joris A.O.L. Vercammen  
Aartsbisschop van Utrecht